

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา เขื่อนขุนด่าน ปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

Participation of Citizens in Water Resources Management: Royal Water Supply and Maintenance Project, Khundan Prakaarnchon Dam, Nakornnayok Province

สุปราณี โสภักดีสวัสดิ์*
วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ ทักษะที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ 2) ศึกษาอิทธิพลของการรับรู้การบริหารจัดการน้ำที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก 3) ศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก 4) ศึกษาอิทธิพลของทัศนคติการบริหารจัดการน้ำที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก จำนวน 362 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายและ แบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการใช้พื้นที่ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า 1) การรับรู้การบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก 2) ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก 3) ทักษะที่มีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีอิทธิพลทางบวก

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐ และเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร, โทรศัพท์ 09-4493-6582, Email:Supraanee.Su@hotmail.com

** ผศ. ดร. ประจักษ์วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, Email: viroj_jade@hotmail.com

ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ซึ่งผลจากการศึกษานี้จะทำให้เจ้าหน้าที่รัฐตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อที่จะสามารถวางแผนดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้ยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : การรับรู้/ความพึงพอใจ/ทัศนคติ/การมีส่วนร่วม

Abstract

The purpose of this study was to 1) investigate citizens' awareness, satisfaction, attitudes and participation towards water management 2) survey awareness influence of water management towards participation of citizens in water resources management 3) study satisfaction influence in water management towards citizens' participation 4) study attitude influence towards citizens' participation.: Royal water supply and maintenance project, Khundan Prakaarnchon Dam, Nakornnayok Province. The sample was 362 people living in this area. Questionnaires were used to collect data. Percentage, Mean, S.D., and Correlation coefficient were applied for data analysis. Multiple Regression Analysis was conducted to test all hypotheses. The results showed that the overview of citizens' awareness, satisfaction, attitudes and participation towards water management was at a moderate level. The hypotheses test showed that 1) awareness of water management towards participation of citizens in water resources management had a positive influence towards citizens' participation. 2) Satisfaction of water management had a positive influence towards citizens' participation. 3) Attitudes of water management had a positive influence towards citizens' participation. The results of the study get government offices recognize the importance of public participation activities in water management in order to be able to plan operations to meet the needs of people living in the area and as a development guideline of a sustainable water resources management.

Key words : awareness/satisfaction/attitudes/participation

บทนำ

จากสภาพที่เป็นอยู่ในแต่ละปีประเทศไทยมีฝนตก คิดเป็นปริมาณน้ำฝน 800,000 ล้านลบ.ม. ต่อปี ปริมาณน้ำท่าคงที่ ที่เป็นน้ำผิวดินเฉลี่ยปีละ 213,000 ล้าน ลบ.ม. และน้ำต้นทุนที่สามารถใช้การได้มีปริมาณอยู่อย่างจำกัด ประมาณ 25,741 ล้าน ลบ.ม. ในขณะที่ความต้องการน้ำมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2559 และพ.ศ. 2569 คาดว่าจะมีประชากรประมาณ 68.1 และ 73.5 ล้านคน ตามลำดับ ซึ่งในปี พ.ศ. 2551 ความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนคาดว่าจะมีประมาณ 114,485 ล้าน ลบ.ม.

สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 76,131 ล้าน ลบ.ม. และไม่มีการใช้น้ำอย่างประหยัด หากไม่สามารถเพิ่มปริมาณกักเก็บคาดว่าในปี พ.ศ. 2569 จะขาดแคลนน้ำประมาณ 61,744 ล้าน ลบ.ม. หรือร้อยละ 33.40 ของปริมาณความต้องการ สภาพการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรจะเกิดขึ้นมากที่สุด และส่วนใหญ่ไม่สามารถปลูกพืชฤดูแล้ง นอกจากนี้ยังพบว่า ในสภาพที่เป็นอยู่บางพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มได้ประสบปัญหาน้ำท่วมซึ่งอย่างรุนแรง ทั้งนี้ เพราะในฤดูฝนมีปริมาณน้ำฝนที่ตกถึงประมาณร้อยละ 85 ส่วนในฤดูแล้งมีปริมาณน้ำท่าเพียงประมาณร้อยละ 15 จึงทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555: 45)

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีตั้งแต่โครงการขนาดเล็กที่ใช้พื้นที่ก่อสร้างไม่มากนัก เรื่อยไปจนถึงโครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ก่อสร้างมากและมีประชากรได้รับประโยชน์ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอจนถึงระดับจังหวัด ซึ่งการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำจะกว้างขวางเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดของแหล่งน้ำนั้นๆ และที่สำคัญไม่น้อยกว่ากันคือ การบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา เชื้อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก เป็นโครงการขนาดใหญ่และมีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะทำให้ราษฎรมีน้ำใช้เพาะปลูกในฤดูแล้งยังสามารถกักเก็บน้ำอุทกภัยของทุกปีไว้ได้หมดไม่ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมในพื้นที่เกษตรกรรม และเป็นแหล่งน้ำต้นทุนขนาดใหญ่ที่ช่วยแก้ไขและบรรเทาปัญหาการเกิดน้ำท่วมในฤดูฝนให้เบาบางลง ภาวะน้ำท่วมเฉียบพลันในพื้นที่ริมสองฝั่งนครนายก และช่วยชำระและระบายความเปรี้ยวของดินให้น้อยลงทำให้ดินมีคุณภาพเหมาะสมใช้เพาะปลูกได้ซึ่งก็คือ ลดน้ำยามท่วมเดิมน้ำยามยากแปลงดินยามเปรี้ยวเป็น3เป้าหมายหลักของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเชื้อนขุนด่านปราการชล

ดังนั้น เห็นได้ชัดเจนว่า ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเชื้อนขุนด่านปราการชลมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต ซึ่งประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ การมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่อง ที่มีความสำคัญและเป็นกลไกประการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนายั่งยืน และแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมได้ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การบริหารจัดการน้ำได้อย่างตรงจุดตามความต้องการของประชาชน และเป็นแนวทางการดำเนินงาน วางแผนโครงการต่อไปให้สนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ1) ศึกษาการรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ ทศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ 2) ศึกษาอิทธิพลของการรับรู้การบริหารจัดการน้ำที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเชื้อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก 3) ศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเชื้อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก 4) ศึกษาอิทธิพลของทัศนคติการบริหารจัดการน้ำที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการ ส่งน้ำและบำรุงรักษาเชื้อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ

หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับทราบข้อมูลการดำเนินงานของภาครัฐในการบริหารจัดการน้ำร่วมเสนอความคิดเห็นกำหนดทิศทาง และร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความขัดแย้งในการดำเนินงานบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ เป็นกระบวนการสานสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและประชาชน เพื่อแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุดที่ทุกฝ่ายมีการยอมรับ และส่งผลกระทบเชิงลบน้อยที่สุดในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล นครนายก ทิพาพรณ สุวรรณโณ (2539: 6) อ้างถึงใน โสภิตา สิริินทะ 2553: 41-43)

การมีส่วนร่วมในการคิดและการวางแผน หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ร่วมประชุมร่วมอภิปราย และเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำและการแก้ไขปัญหาหน้าในยามที่ขาดแคลน เพื่อกำหนดนโยบายแนวทางการดำเนินงานร่วมกันในการใช้ทรัพยากรน้ำที่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค

การมีส่วนร่วมในการเข้ามามีบทบาท หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อน ขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการปฏิบัติหรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ การบริหารจัดการน้ำต่อภาครัฐ สามารถกำหนดบทลงโทษ กฎ ระเบียบข้อบังคับ ความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกัน ในพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล มีการประชุมประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารจัดการน้ำ ติดตามความก้าวหน้าของกิจกรรมและโครงการ หรือการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับน้ำจากโครงการฯ และเสนอความคิดเห็นการปรับปรุงแก้ไขหรือแนวทางการพัฒนาเพื่อให้ตรงกับความต้องการที่คาดหวัง ไว้ร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของชุมชน หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลร่วมรับผิดชอบในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเป็นผู้ที่มีจิตอาสาพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนเป็นผู้ที่จะปกป้องและพัฒนาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนด้วยตัวของตนเอง

ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการสานสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ผู้วิจัยจึงนำมาพิจารณาและประยุกต์ใช้ในงานวิจัยซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารจัดการน้ำจะสามารถบรรลุผลสำเร็จ และเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลต่อโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ได้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่กับภาครัฐ พร้อมทั้งพัฒนาให้สามารถมีน้ำใช้อย่างยั่งยืน ซึ่งการบริหารจัดการน้ำจะประสบผลสำเร็จจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นจุดหลักในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยยึดหลักตามแนวพระราชดำริที่เรียกว่าความต้องการจากเบื้องล่าง การมีส่วนร่วมจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ และมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ การรับรู้ ความพึงพอใจ และทัศนคติ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมจากการกล่าวข้างต้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นตัวแปรสำคัญ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำมีผลต่อการรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึง

พอใจต่อการใช้น้ำ และทัศนคติต่อการบริหารจัดการน้ำ และทั้งการรับรู้ ความพึงพอใจ และทัศนคติที่ยอมส่งมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม

การรับรู้การบริหารจัดการน้ำ

การรับรู้การบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ระดับการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล รายละเอียดวิธีการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐที่มีต่อประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล

การรับทราบการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล เปิดโอกาสยอมรับข้อมูล ข่าวสารและมีการเลือกที่จะรับรู้เกี่ยวกับ รายละเอียดหรือข้อเท็จจริงเป้าหมายและวิธีดำเนินงานในการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ จากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ผู้นำชุมชน หรือจากเพื่อนบ้านและสื่อประชาสัมพันธ์ และมีแนวโน้มในการทำความเข้าใจและตั้งใจรับทราบข้อมูลการบริหารจัดการน้ำจากภาครัฐเสรี วงษ์มณฑา (2548: 88)

การทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อน ขุนด่านปราการชล มีการตีความ เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรค ในการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ และมีการแสดงออกถึงความพร้อมในการนำสิ่งที่รับรู้ไปปฏิบัติและจดจำ

การบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล เก็บบันทึกและจดจำเกี่ยวกับข้อมูล รายละเอียด วิธีการดำเนินงานและปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ สามารถนำข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากหน่วยงานภาครัฐมาเก็บบันทึกและจดจำไปปฏิบัติและถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้

ดังนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของเสรี วงษ์มณฑา (2548: 88) และ แคลปเปอร์ (Klapper, 1960: 19-25) กล่าวถึงขั้นตอนของการรับรู้และกระบวนการเลือกรับข่าวสารที่สามารถนำไปสู่การรับรู้การบริหารจัดการน้ำได้ กล่าวคือ การบริหารจัดการน้ำจะประสบผลสำเร็จและเกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องมีการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ให้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยหากประชาชนในพื้นที่มีการรับรู้การบริหารจัดการน้ำในทุกๆ ด้านย่อมส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ และหากประชาชนในพื้นที่โครงการไม่มีการรับรู้การบริหารจัดการน้ำไม่ครบทุกด้านหรือมีการรับรู้ที่น้อย ย่อมส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ดังนี้ การรับรู้การบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 1 การรับรู้การบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 1.1 การรับรู้ในด้านการรับทราบการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 1.2 การรับรู้ในด้านการทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวก ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 1.3 การรับรู้ในด้านการบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวก ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ

ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐหลังจากที่ได้รับการจัดสรรน้ำว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ ในการเปิด - ปิดประตูน้ำ การกำหนดระยะเวลาในการใช้น้ำเส้นทางคลองส่งน้ำที่หน่วยงานรัฐจัดสรรให้เพียงพอต่อพื้นที่การทำเกษตรกรรม การอุปโภคบริโภค

ความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในการพื้นที่ หมายถึง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล มีความพึงพอใจต่อปริมาณการปล่อยน้ำจากเขื่อนขุนด่านปราการชลที่มีปริมาณมากเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของประชาชนในพื้นที่

ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากนักทฤษฎีมาประยุกต์และปรับใช้ในงานวิจัย โดยทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1943 อ้างถึงใน อนิซวัง แก้วจางค์, 2557) ได้กล่าวถึง ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์จากระดับล่างสุดไปหาสูงสุด และอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972 อ้างถึงใน แก้วตา เข้มแข็ง, 2557) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีอี-อาร์-จี (ERG Theory) ความต้องการของมนุษย์สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ความต้องการในการที่จะดำรงอยู่ความต้องการในการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นความต้องการที่จะเจริญเติบโตก้าวหน้า ซึ่งผู้วิจัยได้นำทั้ง 2 ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นมาพิจารณาประยุกต์ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับงานวิจัยโดยมุ่งเน้นศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำได้นั้น ต้องมีความพึงพอใจในการใช้น้ำ หรือการบริหารจัดการสรรน้ำของภาครัฐ ดังนั้น จึงนำแนวคิดดังกล่าวมาสร้างสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้ ความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา เขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 2 ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 2.1 ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ของประชาชนมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 2.2 ความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในพื้นที่ของประชาชนมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ

ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ลักษณะทางด้านจิตใจของประชาชนในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชลในการมองเรื่องใดเรื่องหนึ่งในลักษณะของความคิดเห็น ความรู้สึก หรือความเชื่อมั่น และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชลที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ (ศุภกร เสรีรัตน์ 2540: 161- 163)

ทัศนคติด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ทัศนคติหรือเจตคติของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีความเชื่อ และความเชื่อมั่นในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานภาครัฐและการเข้าร่วมอบรม ศึกษา ดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีความคิดในทางบวกหรือทางลบ หรือทั้งบวกและลบต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ

ทัศนคติด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ทัศนคติหรือเจตคติของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ที่มีอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดจากภายในจิตใจซึ่งถูกเร้าจากประสบการณ์และสถานการณ์ที่ประชาชนในพื้นที่โครงการฯ ได้รับการบริหารจัดการน้ำ โดยแสดงออกในทางบวกหรือลบ หรือทั้งบวกและลบต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ

ทัศนคติด้านความพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ หมายถึง ทัศนคติหรือเจตคติของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ที่มีการแสดงออกทางพฤติกรรมโดยแสดงออกผ่านทางท่าทาง สีหน้า แววตา หรือการกระทำที่ประชาชนในพื้นที่โครงการมีต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐและแสดงออกทางพฤติกรรมปฏิบัติในทางยอมรับหรือการปฏิเสธต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของทัศนคติได้ 3 ลักษณะ คือทัศนคติในทางบวก ทัศนคติในทางลบและทัศนคติที่ไม่แสดงออก โดยทัศนคติในทางบวกส่งผลต่อพฤติกรรม หากเป็นพฤติกรรมที่ดีย่อมส่งผลในทางปฏิบัติ ดังเช่นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำหากทัศนคติเป็นไปในทางบวก ย่อมส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำมากขึ้นหากทัศนคติในทางลบเกิดขึ้นย่อมส่งผลตรงข้ามกัน กล่าวคือประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำลดลง หรือไม่เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และทัศนคติไม่แสดงออกย่อมไม่มีความคิดเห็นหรือไม่ได้รับผลกระทบส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่นี้เฉยต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ ดังนั้นหากประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล มีทัศนคติในทางบวกต่อการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ ย่อมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ โดยกำหนดสมมติฐาน ดังนี้ ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารจัดการน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 3 ทศนคติที่มีต่อการบริการจัดการมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 3.1 ทศนคติด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

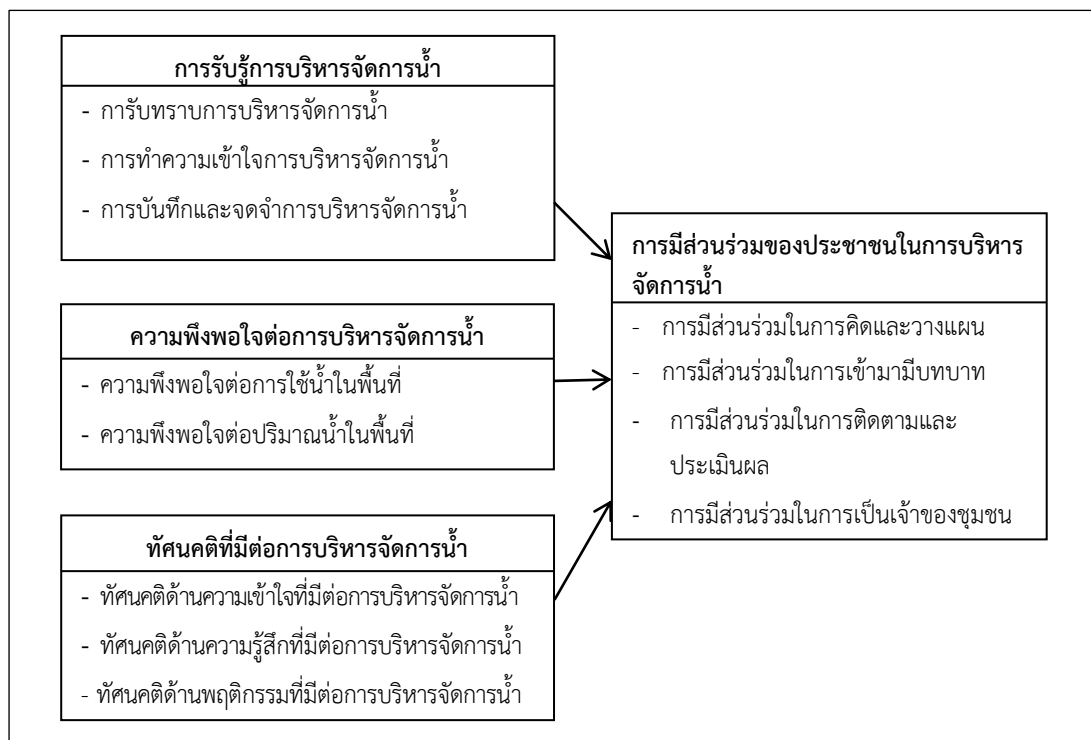
สมมติฐานที่ 3.2 ทศนคติด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

สมมติฐานที่ 3.3 ทศนคติด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ผู้วิจัยเห็นถึงหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานพระราชดำริไว้ นั้น ได้นำหลักการและกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินงานทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาและวิเคราะห์รวมถึงศึกษางานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง และเห็นถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่โครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำร่วมกับหน่วยงานรัฐได้นั้น จะต้องประกอบด้วย ประชาชนต้องมีการรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ และทศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำต่อภาครัฐ ดังนั้นตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรจึงมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวความคิดงานวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดอิทธิพลของการรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ และทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชลประทานส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล พื้นที่ชลประทานทำด้านและส่วนขยาย จำนวน 20,00 ไร่ 5 ตำบล 19 หมู่บ้าน ที่มีระบบส่งน้ำจำนวน 3,800 ครัวเรือน (ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัย ได้เลือกจากจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่อยู่ในพื้นที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล พื้นที่ชลประทานทำด้านและส่วนขยายจำนวน 20,000 ไร่ 5 ตำบล 19 หมู่บ้านที่มีระบบส่งน้ำ และได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973, อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555: 45) จำนวน 362 คน/ครัวเรือน ซึ่งทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่ายตามสัดส่วนกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยที่ตั้ง

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม, ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การบริหารจัดการน้ำของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา

เขียนขุนด่านปราการชล, ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้น้ำของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล, ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล, ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำรวมทั้งสิ้น 62 ข้อ

โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check List) โดยให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว สำหรับตอนที่ 3, 4, และ 5 เป็นแบบสอบถามวัดประมาณค่า Likert Scale (Likert, 1970: 175) จำนวน 5 ระดับ โดยระดับ 1 เท่ากับเห็นด้วยน้อยที่สุด ถึง ระดับ 5 เท่ากับเห็นด้วยมากที่สุด

3. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวัดโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item- Objective Congruence) พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.50 - 1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสามารถนำมาใช้ในการสอบถามได้จริง (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551: 50) จากการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของเครื่องมือวัดด้วย การทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.640 - 0.885 ซึ่งค่าน้ำหนักมากกว่า 0.4 ขึ้นไปถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างกับ Nunnally and Bernstein (อ้างถึงใน Jadesadulug, 2009: 48) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือวัดด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.730 - 0.956 ซึ่งมีความมากกว่า 0.70 ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่น (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha)
การรับทราบการบริหารจัดการน้ำ	0.650 - 0.800	0.847
การทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำ	0.640 - 0.846	0.902
การบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำ	0.888 - 0.854	0.773
ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่	0.870 - 0.885	0.730
ความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในพื้นที่	0.770 - 0.840	0.773
ทัศนคติด้านความเข้าใจที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ	0.776 - 0.846	0.755
ทัศนคติด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ	0.700 - 0.841	0.735
ทัศนคติด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ	0.830 - 0.875	0.733

การมีส่วนร่วมในการคิดและวางแผน	0.768 – 0.819	0.956
การมีส่วนร่วมในการเข้ามามีบทบาท	0.689 – 0.849	0.928
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	0.764 – 0.870	0.800
การมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของชุมชน	0.764 – 0.870	0.706

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s product moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบคุณสมบัติของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เมื่อทดสอบแล้วพบว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน จึงใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้เทคนิควิธีนำเข้า (Enter) ซึ่งมีสมการที่ใช้ในการทดสอบตามสมมติฐานดังต่อไปนี้

$$\text{Equation 1: PCM} = \beta_{01} + \beta_1\text{ADM} + \beta_2\text{UM} + \beta_3\text{RM} + \epsilon$$

$$\text{Equation 2: PCM} = \beta_{02} + \beta_4\text{SWA} + \beta_5\text{SAA} + \epsilon$$

$$\text{Equation 3: PCM} = \beta_{03} + \beta_6\text{KWM} + \beta_7\text{KAWM} + \beta_8\text{BWM} + \epsilon$$

จากสมการทดสอบสมมติฐานแสดงรายละเอียดของแต่ละตัวแปรดังนี้

- ADM = การรับทราบการบริหารจัดการน้ำ
- UM = การทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำ
- RM = การบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำ
- SWA = ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่
- SAA = ความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในพื้นที่
- KWM = ทักษะด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ
- KAWM = ทักษะด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ
- BWM = ทักษะด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ
- PCM = การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ

สรุปผลและอภิปรายผล

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์การรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ ทักษะที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ

ตัวแปร	AWM			SM		ATM			PCM	VIF
	ADM	UM	RM	SWA	SAA	KWM	KAW M	BW M		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	3.01	3.06	3.05	3.37	3.23	3.25	3.40	3.47	3.06	
ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	0.40	0.42	0.43	0.60	0.57	0.48	0.52	0.56	0.35	
การรับรู้การบริหาร จัดการน้ำ (AWM)									0.597**	2.25
การรับทราบการ บริหารจัดการน้ำ (ADM)	0.731 **	0.677**							0.647**	2.64
การทำความเข้าใจ การบริหารจัดการน้ำ (UM)	0.604 **								0.638**	1.93
การบันทึกและจดจำ การบริหารจัดการน้ำ (RM)										
ความพึงพอใจต่อการ บริหารจัดการน้ำ (SM)				0.847**					0.336**	3.54
ความพึงพอใจต่อ การใช้น้ำในพื้นที่ (SWA)									0.406**	3.54
ความพึงพอใจต่อ ปริมาณน้ำในพื้นที่ (SAA)										

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์การรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ ทศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ (ต่อ)

ตัวแปร	AWM			SM		ATM			PCM	VIF
	ADM	UM	RM	SWA	SAA	KWM	KAWM	BWM		
ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (ATM)									0.465**	2.61
ด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (KWM)						0.786**			0.487**	4.30
ด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (KAWM)						0.618**	0.790**		0.383**	2.66
ด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (BWM)										

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความถดถอย

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม			
	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ (PCM)			
	สัมประสิทธิ์ถดถอย (β)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (ϵ)	t	p-value
การรับรู้การบริหารจัดการน้ำ (AWM)				
การรับทราบการบริหารจัดการน้ำ (ADM)	0.17	0.05	3.37	0.000***
การทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำ (UM)	0.24	0.05	4.74	0.001***
การบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำ (RM)	0.27	0.04	6.42	0.000***
ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ (SM)				
ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ (SWA)	0.19	0.05	-0.31	0.75
ความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในพื้นที่ (SAA)	0.21	0.05	4.74	0.000***
ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (ATM)				
ด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (KWM)	0.15	0.05	2.90	0.004***
ด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (KAWM)	0.21	0.06	3.40	0.001***
ด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ (BWM)	-0.00	0.04	-0.43	0.96

Adjusted R ²	0.50	0.16	0.25	
-------------------------	------	------	------	--

หมายเหตุ* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$ (ตัวเลขแสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยและค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัยโดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

การรับรู้การบริหารจัดการน้ำ

ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับการรับรู้ในด้านการรับทราบการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล รู้จักที่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารมีความตั้งใจรับข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินงานการบริหารจัดการน้ำ และรับฟังเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่หน่วยงานภาครัฐ จัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแม็คคอมบ์ และเบคเกอร์ (Mccombs and Becker, 1979: 51-52) ที่ได้กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปบุคคลแต่ละคนมีการเปิดรับข่าวสาร หรือการเปิดรับสื่อ เพื่อตอบสนองความต้องการคือ เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ บุคคลสามารถติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัวจากการเปิดรับข่าวสารทำให้เป็นคนทันเหตุการณ์ทันสมัย การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนเองต่อสภาวะหรือเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัวเพื่อการตัดสินใจโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเพื่อพูดสนทนาบุคคลสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่นได้ และเพื่อการมีส่วนร่วมในการรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรอบตัว

ประชาชนประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับการรับรู้ในด้าน การทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีความสนใจและมีความต้องการที่จะเรียนรู้ทำความเข้าใจ การเข้าร่วมประชุม เพื่อต้องการทราบการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐรวมถึงแนวทางการดำเนินงานในการจัดสรรน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลต่อพื้นที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่ในการทำอาชีพของตนเอง โดยเฉพาะอาชีพการทำเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยการใช้น้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลเป็นหลักสำคัญ ดังนั้นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล จึงมีความพยายามที่จะเรียนรู้ทำความเข้าใจหรือการเข้าร่วมประชุมในการดำเนินงานการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐมากที่สุด

ประชาชนประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับการรับรู้ในด้านการบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลจะเลือกบันทึกและจดจำในส่วนที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของตนเอง โดยถูกต้องและมีความเหมาะสมตามที่ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำกับเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อหน่วยงานภาครัฐที่จะมีส่วนช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ

ประชาชนประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับความพึงพอใจในด้านความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อน ขุนด่านปราการชล ได้ทำความเข้าใจและร่วมประชุมปรึกษาหารือกับประชาชนในพื้นที่ในการกำหนดระยะเวลาการใช้น้ำและช่วงระยะเวลาการเปิด - ปิด ประตูน้ำร่วมกันทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับวัชรินทร์ นวลแก้ว (2546: 11) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ต้องการ หรือบรรลุเป้าหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

ประชาชนประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับความพึงพอใจในด้านความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำพื้นที่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะปริมาณน้ำที่ปล่อยจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ตรงกับความต้องการใช้น้ำในพื้นที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่ หน่วยงานรัฐมีการกำหนดและจัดสรรน้ำอย่างเป็นระบบทั่วถึงในการเข้ากำกับ ดูแล การใช้น้ำของแต่ละพื้นที่ในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการ โดยมีการจัดสรรน้ำในเขื่อนขุนด่านปราการชลแก่ผู้ต้องการใช้น้ำอย่างเท่าเทียมกันและเหมาะสม

ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ

ประชาชนประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับความความคิดเห็นในด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะความรู้ที่ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลได้รับเป็นประโยชน์และสามารถนำมาปรับใช้ได้ รวมถึงความรู้ที่ได้จากการเข้าอบรม ศึกษาดูงาน ตรงกับความต้องการทำความเข้าใจ ได้ง่าย ซึ่งตรงกับความเห็นและทัศนคติที่มีของผู้เข้าร่วมอบรมการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวิทยา ประวัติเมือง (2547: 7) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกนึกคิดและแนวทางการปฏิบัติของบุคคลอันได้แก่ บุคคล สิ่งของ และสถานการณ์รอบด้านซึ่งเกิดจากการที่บุคคลได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสังคมและสิ่งแวดล้อมและรับเอาผลจากการเรียนรู้ดังกล่าวมาเป็นมาตรฐานในการกำหนดแนวทางพิจารณาสิ่งต่างๆ ซึ่งก็คือ การมีทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และการเรียนรู้ซึ่งแต่ละบุคคลจะได้รับ

ประชาชนประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับความความคิดเห็นในด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเห็นความสำคัญในการร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อพื้นที่ที่อยู่อาศัยการอุปโภค - บริโภค และพื้นที่ประกอบอาชีพการทำเกษตรกรรม

ประชาชนประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับความ
ความคิดเห็นในด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่
2) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะการให้ความร่วมมือกับภาครัฐในทุกๆ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ
ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีน้ำใช้อย่างยั่งยืน โดยแสดงออก
ทางด้านพฤติกรรมคือ การเข้าร่วมกิจกรรมสานสัมพันธ์กับหน่วยงานรัฐได้รับอิทธิพลและมีความเชื่อมั่นต่อการ
เข้าร่วมกิจกรรมการบริหารจัดการน้ำในการเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนดังเช่นที่ ศุภกร เสรีรัตน์ (2540:161 - 163)
ได้กล่าวไว้ว่า ทศนคติเป็นแนวโน้มของการรับรู้และการกระทำที่เกิดจากการเรียนรู้ที่ตรงกับลักษณะของ
ความชอบไม่ชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดๆ ที่เกิดขึ้นความไม่นิยมเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ นำไปสู่พฤติกรรมที่
ตอบสนองต่อลักษณะที่ตรงกับวิถีทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดที่บุคคลได้รับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ

ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีระดับการมีส่วนร่วมใน
การบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตารางที่ 2) และประชาชนในพื้นที่โครงการส่ง
น้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในด้านการคิดและวางแผน
ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะหน่วยงานภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะความ
ต้องการใช้น้ำร่วมกัน โดยที่รัฐหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเชิญชวนให้ประชาชนในพื้นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามี
ส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นการวางแผนดำเนินการบริหารจัดการน้ำต่อกิจกรรมหรือโครงการซึ่งเป็นการรับฟัง
ความคิดเห็นเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและเปิดโอกาสให้มีการวางแผน กำหนดนโยบายการมี
ส่วนร่วม ในการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของสิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550: 27) ได้กล่าวไว้ว่า
การมีส่วนร่วมในการการส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินกิจกรรมทั้งที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการในการร่วมคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหาการวางแผนร่วมกัน และ
ผลการวิจัยสอดคล้องกับของเพชรอำไพ มงคลจิรวุฒ และคณะ (2556) พบว่า การนำบุคคลภายนอกมาให้ความรู้
และจัดเวทีเสวนาร่วมกับชุมชน การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของแผนงาน และการลงพื้นที่ด้วยจิต
อาสา เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการน้ำในด้านการเข้ามามีบทบาทในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะภาครัฐเข้ามา
สนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะร่วมกับชาวบ้านตามครัวเรือน หมู่บ้านที่ได้รับน้ำจากเขื่อนขุนด่านปราการชล อย่าง
ทั่วถึงจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ได้เสนอแนะความคิดเห็น
ในการออกกฎ ระเบียบ ฯลฯ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกับภาครัฐได้ ซึ่งผลการวิจัย
สอดคล้องกับของสมปอง วงษ์ชัย (2554) พบว่า การบริหารจัดการน้ำตามแนวทางการบริหารจัดการน้ำ
ชลประทาน โดยเกษตรกร มีส่วนร่วมมีการรวมกลุ่ม กำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ พัฒนาเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มี
ความเข้มแข็งและมีการสร้างเครือข่ายการยอมรับกติกาและข้อตกลงร่วมกัน

ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการน้ำในด้านการติดตามและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่

รัฐมีการดำเนินการเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่บริหารจัดการน้ำโดยรับฟังความคิดเห็นและประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำที่เข้มแข็งมีการจัดประชุมพูดคุย เพื่อเสนอแนะความคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่รัฐทำให้ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินการบริหารจัดการน้ำของตนเอง โดยภาครัฐทำหน้าที่รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสในด้านต่างๆ ให้ประชาชนในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล ได้เข้ามามีส่วนร่วม

ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในด้านการเป็นเจ้าของชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐมีการจัดสรรน้ำตามพื้นที่ประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำและมีกลุ่มของผู้ใช้น้ำที่ประกอบไปด้วยสมาชิกในพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านที่ได้รับน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล จึงมีความใกล้ชิดและรู้จักที่ปกป้องร่วมกันพัฒนาแนวท่อเส้นทางคลองส่งน้ำและมีหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันการมีส่วนร่วม จึงมีความสำคัญที่สามารถทำให้มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งทำให้ประชาชนในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ร่วมกัน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันภาครัฐมีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของรัฐ กันภัย (2558: 1078) การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ตั้งแต่การคิด ริเริ่ม พิจารณา ตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมทางการบริหาร

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ตัวแปรการรับรู้การบริหารจัดการน้ำในด้านการรับทราบการบริหารจัดการน้ำด้านการทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำ และด้านการบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำมีความสัมพันธ์ทางบวกในช่วงระดับปานกลางถึงสูงกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ (ดังแสดงในตารางที่ 3) และค่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าตั้งแต่ 1.93 – 2.64 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่พบปัญหาการร่วมเส้นตรงหลายตัวแปร (Multicollinearity) (Belsley, 1991, อ้างถึงใน สรรค์ชัย กิตติยานนท์, 2552: 132) จึงนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณเป็นรายด้านซึ่งพบว่า

สมมติฐานที่ 1.1 การรับรู้ในด้านการรับทราบการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = 0.17, P < 0.001$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 2.1 (ดังแสดงในตารางที่ 3) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลด้อยรับข้อมูลข่าวสารและเลือกที่จะรับรู้การบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ การให้ความสนใจที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการทำกิจกรรมมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการ

ใช้น้ำ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเสนอแนะความคิดเห็น การเข้ามาร่วมคิดและวางแผนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของตนเองมีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ทำให้เกิดการรับทราบข้อมูล ข่าวสารการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของประชาชนในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล

สมมติฐานที่ 1.2 การรับรู้ในด้านการทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = 0.24, P < 0.001$) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะการรับรู้การทำความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีการรับรู้ในการทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ การจัดสรรน้ำ การส่งน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลไปในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของประชาชนจะแสดงออกถึงความพร้อมในการนำสิ่งที่เข้าใจและรู้ไปปฏิบัติ โดยการเข้าร่วมประชุมทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล สามารถนำข้อมูลที่ได้รับมีความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำมาถ่ายทอดให้กับผู้อื่นนำไปปฏิบัติได้

สมมติฐานที่ 1.3 การรับรู้ในด้านการบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = 0.27, P < 0.001$) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล มีการบันทึกและจดจำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่ภาครัฐมาให้ข้อมูลความรู้ทำให้ประชาชนมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ โดยประชาชนมีการบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำได้ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำต่อหน่วยงานภาครัฐประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างเต็มที่มีส่วนดำเนินการวางแผนเสนอแนะปัญหาต่างๆได้

สมมติฐานที่ 2 ตัวแปรความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำในด้านความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ และความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในพื้นที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในช่วงระดับต่ำถึงสูงกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ (ดังแสดงในตารางที่ 3) และค่า VIF ของตัวแปรอิสระเท่ากันที่ 3.54 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่พบปัญหาการร่วมเส้นตรงหลายตัวแปร (Multicollinearity) (Belsley, 1991, อ้างถึงใน สรรค์ชัย กิตยานันท์, 2552: 132) จึงนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณเป็นรายด้านซึ่งพบว่า

สมมติฐานที่ 2.1 ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ไม่มีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = 0.19, P > 0.05$) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล การกำหนดปริมาณปล่อยน้ำโดยหลักจะเป็นหน้าที่ของกรมชลประทานที่จะเป็นผู้กำหนดจำนวนการใช้น้ำของแต่ละพื้นที่ที่ต้องรับน้ำตามความเหมาะสม และการจัดเส้นทางคลองส่งน้ำตามพื้นที่ภาครัฐจะมีการสำรวจ ตรวจสอบอยู่

แล้ว ความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ซึ่งไม่มีผลทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำดำเนินการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐในการเปิด – ปิด ประตูน้ำ การกำหนดระยะเวลาการใช้น้ำ เส้นทางคลองส่งน้ำที่หน่วยงานรัฐจัดสรรให้เพียงพอต่อพื้นที่ การทำเกษตรกรรมการอุปโภคบริโภค

สมมติฐานที่ 2.2 ความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในพื้นที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = 0.21$, $P < 0.001$) ซึ่งเหตุผลที่อาจเป็นเพราะปริมาณน้ำในพื้นที่ที่ภาครัฐมีการบริหารจัดการ การปล่อยน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำในพื้นที่ การบริหารจัดการน้ำของภาครัฐมีความถูกต้อง เหมาะสมและเป็นธรรมในพื้นที่ที่อาศัยหรือพื้นที่การทำเกษตรกรรมของชาวเกษตรกรที่ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน ทำไร่ และทำนา ซึ่งต้องพึ่งพาน้ำในเขื่อนขุนด่านปราการชล จึงส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจในการบริหารจัดการน้ำเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการเริ่มตั้ง เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล และการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ผลประโยชน์ที่ได้รับและการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นประโยชน์ที่ได้รับร่วมกันทั้งชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

สมมติฐานที่ 3 ตัวแปรทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำในด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ ด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ และด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำมีความสัมพันธ์ทางบวกในช่วงระดับต่ำถึงสูงกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ (ดังแสดงในตารางที่ 3) และค่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าตั้งแต่ 2.61 – 4.30 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่พบปัญหาการร่วมเส้นตรงหลายตัวแปร (Multicollinearity) (Belsley, 1991, อ้างถึงใน สรรค์ชัย กิตยานันท์, 2552: 132) จึงนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณเป็นรายด้านซึ่งพบว่า

สมมติฐานที่ 3.1 ทัศนคติด้านความรู้ที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = 0.15$, $P < 0.001$) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีความเชื่อมั่นที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ และมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น อบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำสามารถนำข้อมูลความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อพื้นที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ

สมมติฐานที่ 3.2 ทัศนคติด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำมีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = 0.21$, $P < 0.001$) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีความรู้สึกว่าการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายและการเข้ามาให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐ จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำทั้งสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมวางแผน ติดตามและประเมินผลรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกันในการใช้น้ำสามารถเสนอแนะเกี่ยวกับ

ทัศนคติ ความรู้สึกต่อเจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานรัฐมากขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มของผู้ใช้น้ำที่ประชาชนในพื้นที่รับน้ำร่วมกันสร้างกลุ่มขึ้น เพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันโดยภาครัฐคอยสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่

สมมติฐานที่ 3.3 ทัศนคติด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำไม่มีอิทธิพลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ($\beta = -0.00$, $P > 0.05$) ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการบริหารจัดการน้ำและเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ภาครัฐจัดขึ้นเพื่อสานสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนและบุคคล กลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมกันอยู่แล้ว ประชาชนในพื้นที่จึงมีพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่างๆ ที่ภาครัฐจัดขึ้นเป็นปกติจึงทำให้ไม่รู้สีกว่าตนเองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

ประโยชน์จากการวิจัย

1. ประโยชน์เชิงการจัดการ (Managerial Contributions)

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก สิ่งสำคัญคือการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำร่วมกับภาครัฐ อันจะนำมาซึ่งการบริหารจัดการน้ำที่ดีสามารถมีน้ำใช้ได้อย่างยั่งยืนและรู้คุณค่าของการใช้น้ำอย่างชาญฉลาดและเกิดประโยชน์ต่อพื้นที่ของตนเองมากที่สุด ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชลเป็นเหมือนฟันเฟืองเล็กๆ ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำได้อย่างยั่งยืน และให้พื้นที่ในการทำเกษตรกรรมสามารถมีน้ำใช้ได้อย่างพอเพียง ซึ่งเกิดประโยชน์ในการจัดการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สามารถทำให้การดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการที่ภาครัฐจัดขึ้นดำเนินไปอย่างยั่งยืน โดยสามารถนำการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำเข้ามาบูรณาการในการจัดกิจกรรมดำเนินงานจัดการบริหารน้ำในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล
2. การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมไม่ใช่เป็นเพียงการส่งเสริมให้การบริหารจัดการน้ำในโครงการเขื่อนขุนด่านปราการชลดำเนินไปอย่างยั่งยืนเท่านั้น แต่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ภาครัฐเข้ามาบริหารจัดการน้ำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในอนาคต

2. ประโยชน์เชิงทฤษฎี

งานวิจัยนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงทฤษฎี โดยการบูรณาการทางทฤษฎีเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้การบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำ และทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กล่าวคือ เมื่อประชาชนในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชลมีการรับทราบการบริหารจัดการน้ำ การทำความเข้าใจการบริหารจัดการน้ำ การบันทึกและจดจำการบริหารจัดการน้ำ และความพึงพอใจต่อการใช้น้ำในพื้นที่ ความพึงพอใจต่อปริมาณน้ำในพื้นที่ และมีทัศนคติด้านความรู้ที่มีต่อการ

บริหารจัดการน้ำ ทศนคติด้านความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ และทศนคติด้านพฤติกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ ย่อมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1 ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นแนวทางในการกำหนดแผนและนโยบายในการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐ โดยการมุ่งเน้นให้ประชาชนในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อประชาชนในพื้นที่สามารถมีน้ำใช้ได้อย่างยั่งยืน และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ สามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานไว้ และสามารถนำผลของการศึกษาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำที่ดีของภาครัฐต่อประชาชนในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเชิงคุณภาพ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยในอนาคต และเห็นมุมมองในหลายมิติมากขึ้น
3. ควรศึกษาแนวทางที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการศึกษาที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทั้งข้อดี และข้อเสีย ความขัดแย้งในพื้นที่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีการมีส่วนร่วมไม่สามารถตอบสนองกับประชาชนที่เกี่ยวข้องได้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

แก้วตา เข้มแข็ง.(2557).**ทฤษฎีอี-อาร์-จี**. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/208290>.

ทิพาพรรณ สุวรรณโณ. (2539). “การวิจัยแบบมีส่วนร่วม.” เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ณ สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 25-29 พฤศจิกายน.

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). **การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย**. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 13.

นนทบุรี: บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

รัฐ กันภัย (2558). “การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Slipakorn University**, ปีที่ 8 ฉบับที่1 (มกราคม – เมษายน): 1078.

วัชรินทร์ นวลแก้ว (2546). “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้ความรู้และบริการของสวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคใต้” วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิทยา ประวัติเมือง.(2546).“ทัศนคติในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านสินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทยจำกัด (มหาชน).วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารทั่วไปบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. เพชรอาไพ มงคลจิระเดช, และคณะ. (2557). กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในแผนฟื้นฟูอนุรักษ์ ป่าต้นน้ำลำธารและป่าชุมชน เขื่อนศรีนครินทร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.

วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University, Vol 7, No 1 (2014).

ศุภกร เสรีรัตน์. 2540. **พฤติกรรมผู้บริโภค**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

สมปอง วงษ์ชัย. (2554). “การบริหารจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วมของกลุ่มบริหารการใช้น้ำ ชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สรรรค์ชัย กิตยานันท์. (2552). ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม.

สิริพัฒน์ ลากิจตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน องค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เสรี วงษ์มณฑา. (2548). “หลักและทฤษฎีการสื่อสาร.” เอกสารประกอบการสอนสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

โสภิตา สุรินทร์. (2553). “การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ: กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อนิชา งามวงศ์.(2557).**ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow’s Hierarchical Theory of Motivation).**

เข้าถึงเมื่อ 22 กรกฎาคม. เข้าถึงได้จาก https://www.ex-mba.buu.ac.th/research/Bkk/Ex-23-Bkk/51721286/05_ch2.pdf.

ภาษาต่างประเทศ

Klapper, Joseph T. 1960. *The Effect of Mass communication*. New York ; Free Press.

Likert, R. (1970). *A technique for the measurement of attitude*. In G.F. Summer Ed.

Attitudes measurement. New York: Rand McNally.

Maxwell, McCombs E. and Becker. Lee B. (1979). *Using Mass Communication Theory*.

Englewood Cliffs. NJ: Pearson/Prentice Hall.

Viroj Jadesadalug. (2009). “Building Innovative Creation Efficiency of Furniture Business in Thailand: An Empirical Research of Its Antecedents and Consequences.” A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Management Mahasarakham University.